

Konkurrenceankenævnet, der tager stilling til, i hvilket omfang Elprisudvalget kan pålægge en sælger af andele i et højspændingsværk at lade salgsprovenuet komme bestemte formål til gode.

I kendelsen af 20. februar 1996 i sagen Elforsyningen Sønderjylland Syd (ESS) og Sønderborg Kommune mod Elprisudvalget tog Konkurrenceankenævnet stilling til en aftale mellem ESS og Sønderborg Kommune, hvorefter ESS af sin frie egenkapital skulle købe Sønderborg Kommunes andel i Sønderjyllands Højspændingsværk. ESS skulle betale kr. 15,7 mio. herfor, og den frie egenkapital skulle nedskrives med dette beløb, mens andelen i Sønderjyllands Højspændingsværk skulle optages til en værdi af kr. 0,00 i ESS's balance. Sønderborg Kommune ønskede at anvende provenuet til at nedbringe kommunens gæld til Sønderborg Kommunale Værker, men kommunens standpunkt var, at man frit kunne anvende det pågældende beløb til formål, der ikke havde noget med forsyningsvirksomhed at gøre.

Elprisudvalgets opfattelse var, at salgssummen på de kr. 15,7 mio. skulle komme elforbrugerne til gode, idet beløbet var indbetalt af elforbrugerne. Tilbagebetalingen til forbrugerne kunne ske på flere måder, f.eks. gennem en umiddelbar tilbagebetaling til forbrugerne i Sønderborg Kommunale Værker eller ved en nedsættelse af de tidligere forbrugeres kWh-priser over et kortere åremål.

Konkurrenceankenævnet var enig i, at kommunen under henvisning til lovens almindelige bestemmelser om fastsættelse af elprisen var afskåret fra frit at kunne disponere over den del af salgssummen, som var oparbejdet ved forbrugernes indbetalinger efter elforsyningslovens ikrafttræden den 1. januar 1977. Denne andel var der enighed om under sagen udgjorde 20 pct. Denne del af salgssummen skulle tilbagebetales til forbrugerkredsen under Sønderborg Kommunale Værker efter Elprisudvalgets nærmere bestemmelse.

For så vidt angår den del på 80 pct. af værdien af kommunens andel i kraftværket, der stammede fra tiden før elforsyningslovens ikrafttræden, fandt ankenævnet derimod, at der i princippet var tale om fri egenkapital, og at Elprisudvalget ikke havde kompetence til at træffe bestemmelse om, hvorledes sådan egenkapital kan eller skal anvendes. Herefter lå kompetencen hos kommunen selv under sæd-

vanligt ansvar over for de kommunale tilsynsmyndigheder.

Konkurrenceankenævnets kendelse af 7. juni 1996 i sagen Kolding Kommune mod Elprisudvalget er helt tilsvarende.

Energistyrelsen peger med udgangspunkt i disse kendelser på, at det ikke kan afvises, at det efter elforsyningsloven er muligt helt eller delvis at forlange salgsprovenuet ved salg af et selskab tilbagebetalt til elforbrugerne.

2. *Min vurdering*

Tanken om, at en ejer af en andel i en koncessioneret virksomhed ikke uden videre skal kunne beholde provenuet ved salget af de aktiver, der er tilvejebragt i kraft af betalinger fra selskabets kunder, har fundet udtryk i en række gamle bevillingslove. Jeg henviser særlig til lov nr. 84 af 11. maj 1897 om telegrafselskab og telefoner, hvorefter der i koncessionerne for KTAS og JTAS blev fastsat en bestemmelse om, at staten fik en ret til at indløse aktionærerne til en på forhånd fastsat kurs, 125.

I forbindelse med, at staten gennemførte en ændring af lovgivningen, der gik ud på at oprette Tele Danmark som et holdingselskab for de daværende fem televirksomheder, ønskede staten at udnytte indløsningsretten, hvilket fremkaldte et søgsmål fra en aktionær, der bl.a. gjorde gældende, at indløsningskursen på 125 stod i et åbenbart misforhold til den indre værdi, der snarere var 4.214.

Fra kommunikationsministerens side blev det under retssagen bl.a. gjort gældende, at indløsningsretten måtte respekteres, fordi enhver investor til stadighed havde været bekendt hermed, og det havde desuden været forudsætningen for de gennem tiderne tilladte takstforhøjelser, der havde muliggjort oparbejdelsen af en betydelig egenkapital. Den af abonnenterne foretagne opsparing skulle ikke komme aktionærerne til gode, for hvis aktierne skulle indløses ud fra en vurdering om selskabets indre værdi, ville den af abonnenterne opsparede egenkapital blive udbetalt til aktionærerne, og abonnenterne måtte så via højere takster skulle foretage en opsparing på ny.

Kommunikationsministeren fik medhold i dette standpunkt ved både Sø- og Handelsretten og Højesteret, jf. UfR 1992, side 971.

Inden for elforsyningsområdet har man fra lovgivningsmagts side ikke valgt denne model, men først i 1977 foretaget en regulering af